

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „СОЦИАЛНИ И ХУМАНИТАРНИ НАУКИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ИСТОРИЯ НА БИЗНЕСА”;

ЗА СПЕЦ: „Строителен бизнес и предприемачество“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 7;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	120	-

Изготвили програмата:

1.
(проф. д.и.н. Иван Русев)

2.
(ас. Боряна Антонова)

Ръководител катедра:
„Социални и хуманитарни науки“ (доц. д-р Николета Михалева)

I. АНОТАЦИЯ

Цел на дисциплината, историческо развитие и място в университетските програми:

Дисциплината „История на бизнеса” е дял на „Стопанската история” („История на икономиката”), която е фундаментална в големите европейски и извъневропейски университетски центрове още от втората половина на XIX в. В България тя се налага в програмите на икономическите и юридическите специалности веднага след края на Първата световна война през 20-те години на XX в. – т.е. тя съпътства процесите на „раждане” и утвърждаване на учебните програми на първите български икономически специалности и висши училища. Практиката е доказала, че дисциплината може да съставлява важен елемент на фундаменталната подготовка на специалистите с висша квалификация. Тя дава отговор не само на закономерния стремеж на хората да опознаят миналото, но преди всичко въз основа на натрупания исторически опит, тя спомага да се предоставят знания и методи, чрез които по-лесно биха намерили обяснение съвременните икономически процеси и иновации, а и по-точно биха могли да се прогнозираат тенденциите на бъдещото икономическо развитие. Разглеждана по този начин, дисциплината, макар и историческа, придобива и много живо съвременно звучене.

Дисциплината „История на бизнеса” има за цел да представи историческите тенденции в модерния бизнес, неговото развитие през последните няколко века, довели до необходимостта от съвременните иновации.

ЗНАНИЯТА, УМЕНИЯТА, РЕЗУЛТАТИТЕ от изучаването на дисциплината:

Тя запознава в детайли студентите с изминатия път в развитието на бизнеса в световен и национален мащаб.

Предлага знания за общите закономерности и за специфичните особености в стопанското развитие.

Развива в студентите умения за аналитичен, интердисциплинарен подход при разрешаване на актуалните икономически проблеми на съвременния глоболизиращ се свят.

Запознава и дава аналитични обяснения на основни икономически понятия, ситуираща ги в конкретните исторически епохи.

Дисциплината предоставя базисна стопанско-историческа култура на бъдещите специалисти икономисти и ги подготвя за тяхната реализация на всички нива на професионалното поприще, в най-голяма степен за висшите управленски постове.

Приложение на знанията и уменията:

Дисциплината запознава и дава аналитични обяснения на основни икономически понятия, като ги ситуираща в конкретните исторически епохи. Така тя способства уменията за задълбочен, професионален анализ на икономически събития и процеси.

Способност за разширяване на знанията и формиране на нови умения:

Дисциплината предоставя базисна стопанско-историческа култура на бъдещите специалисти с висше образование и ги подготвя за тяхната реализация на всички нива на професионалното поприще, в най-голяма степен за висшите управленски постове.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ

1	<p>ТЕМА 1. „Историята на бизнеса“ като дял на „Стопанската история“. Поява и преподаване в университетите по света</p> <p>1.1. Предпоставки за появата на „Стопанската история“ като самостоятелна наука и университетска дисциплина</p> <p>1.2. Дяловете на „Стопанската история“. „Историята на бизнеса“</p>	2	2	
2	<p>ТЕМА 2. Възникване на модерния бизнес. Факторите</p> <p>2.1. Генералната трансформация</p> <p>2.2. Индустриалната революция</p>	2	2	
3	<p>ТЕМА 3. Протоглобализацията и промените на Новото време</p> <p>3.1. Просвещението и просветното отношение към търговията и предприемаческата дейност</p> <p>3.2. Световните промени, наложени от политическите революции</p>	2	2	
4	<p>ТЕМА 4. Модернизацията на XIX в. и новата бизнес-среда</p> <p>4.1. Модернизацията като стопанско, политическо и културно явление</p> <p>4.2. Проявите на модернизацията, улесняващи бизнеса: разпространението на универсалното право, появата и усъвършенстването на двойното счетоводство, развитието на транспорта и съобщенията (телеграфът), на периодичния печат</p>	2	2	
5	<p>ТЕМА 5. Първата вълна на глобализацията и промените в големите държави (1870–1914 г.)</p> <p>5.1. САЩ и Германия, Англия и Франция – сравнителен анализ</p> <p>5.2. Италия, Русия, Япония</p>	2	2	
6	<p>ТЕМА 6. Първите контакти на българите с модерния бизнес (XIX в. – началото на XX в.)</p> <p>6.1. Модерната търговия и предприемачеството на българина – възрожденец (до 1878 г.)</p> <p>6.2. Свободна България и нейната политика в подкрепа на модерния бизнес</p>	2	2	
7	<p>ТЕМА 7. Големите конфликти от първата половина на XX в. и проблемите пред бизнеса</p> <p>7.1. Първата световна война – причини и последствия</p> <p>7.2. Втората световна война – причини и последствия</p>	2	2	
8	<p>ТЕМА 8. Обратите на междувоенния период. Голямата депресия (1929–1933 г.)</p> <p>8.1. Световното стопанство през 20-те и 30-те години на XX в. – основни тенденции</p> <p>8.2. Голямата депресия (1929–1933 г.) и отражението ѝ върху световния бизнес</p>	2	2	
9	<p>ТЕМА 9. Бизнесът в България през първата половина на XX в.</p> <p>9.1. Българската икономика през междувоенния период – трудностите и постиженията на българското предприемачество</p> <p>9.2. Преходът от пазарно към държавнорегулирано, социалистическо стопанство след преврата на 9 септември 1944 г. и окончателното ликвидиране на частния бизнес в страната</p>	2	2	
10	<p>ТЕМА 10. Променените бизнес-условия в света след Втората световна война. Международните организации</p> <p>10.1. Изграждане на междудържавните отношения след края на Втората световна война</p> <p>10.2. Появата на нови международни организации</p>	2	2	

11	ТЕМА 11. Европа, интеграцията и съвременният бизнес 11.1. Икономиката на Следвоенна Европа 11.2. Интеграцията, Европейският съюз и съвременният бизнес	2	2	
12	ТЕМА 12. Бизнес и иновации в САЩ след Втората световна война 12.1. САЩ през 40-те и 50-те години на XX в. 12.2. САЩ през 60-те – 80-те години на XX в.	2	2	
13	ТЕМА 13. Бизнес и иновации в страните на Далечния Изток след Втората световна война 13.1. „Японското чудо” – предпоставки и прояви 13.2. Регионалните особености на Далечния Изток	2	2	
14	ТЕМА 14. Условия за бизнес в страните от „Третия свят“ след Втората световна война 14.1. Разпадането на колониалната система 14.2. „Третият свят” след Втората световна война – различният път	2	2	
15	ТЕМА 15. Бизнесът в условията на съвременната глобализация (втората половина на XX в.) 15.1. Транснационалните корпорации 15.2. Бизнес и иновации. „За” и „против” съвременната глобализация	2	2	
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Контролна работа – тест (с отворени, затворени или смесени въпроси)	1	20
1.2.	Курсова работа (по предварително избрана или зададена тема)	1	40
Общо за семестриален контрол:		2	
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест със затворени и отворени въпроси)	1	30
Общо за сесиен контрол:		1	
Общо за всички форми на контрол:			90

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

- 1. Русев, И.** Стопанската история в понятия, акценти и илюстрации. Електронен учебник и подбрана библиография. Издателска къща „СТЕНО” – Варна, 2013. (ISBN 978-954-449-343-1)
- 2. Русев, И.** История на бизнеса. Електронен учебник. Изд. „Наука и икономика”. Икономически университет – Варна, 2013. (ISBN 978-954-21-0683-8)
- 3. Русев, И.** История на икономиката. Електронен учебник. Изд. „Наука и икономика”. Икономически университет – Варна, 2014. (ISBN 978-954-21-0851-1)
- 4. Русев, И.** Глобализация. Кратък електронен учебник и библиография. Издателска къща „СТЕНО” – Варна, 2013. (ISBN 978-954-449-647-0)

5. Тютюнджиев, И., И. Лазаров, Пл. Павлов, И. Русев, М. Палангурски, Ал. Костов. Стопанска история на България. Издателство „Ровита” – В. Търново, 2011.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

- 1. Русев, И.** Търговската модерност на Българското възраждане като култура и практика. Изследване и извори. Издателство „Ровита“, В. Търново, 2015.
- 2. Русев, И.** Фирми и манифактури в Сливенско-Котленския район през Възраждането. Издателство „Фабер” – В. Търново, 1996.
- 3. Любенова, С., Т. Парушев.** Стопанска история. Методическо ръководство за семинарни занятия. Варна, 2008.
- 4. Димитров, Д.** Стопанска история. София, 2011.
- 5. Беров, Л.** Икономическото развитие на България през вековете. София, 1974.
- Беров, Л.** Стопанска история. Икономическото развитие на света от древността до наши дни. София, 1996.
- 6. Саздов, Д. и кол.** История на националното и световното стопанство. София, 2005.
- 7.** Сборник документи и материали по стопанска история. Съставители: д-р Никел И. Нешева-Къосева, д-р Димитър Ст. Димитров. Изд. УНСС. С., 1999.
- 8. Roussev, I.** Old Glory Returns: the Port of Varna and the Trade in the Bulgarian Lands during the 19th Century Third Quarter. – Papers of Bulgarian Academy of Sciences, Humanities and Social Sciences, Vol. 3, No 1, 2016, pp. 79–93.
- 9. Roussev, I.** The Black Sea Port-city in the Road of Modernization. The First Modern Attempts in Varna during the 1840s – 1870s. – in: Port cities of the Western Black sea coast and the Danube. Economic and social development in the long nineteenth century. Edited by Constantin Ardeleanu and Andreas Lyberatos. Black Sea History vol. I, Ionian University, Greece, 2015, pp. 214–224.